15 -ാം കേരള നിയമസഭ

9 -ാം സമ്മേളനം

നക്ഷത്ര ചിഹ്നം ഇല്ലാത്ത ചോദ്യം നം. 2129 **12-09-2023 - ൽ മറുപടിയ്ക്ക്**

ഭൂമികൾ വഖഫ് ചെയ്യുന്നതിനുള്ള നടപടിക്രമങ്ങൾ

ചോദ്യം		ഉത്തരം	
ശ്രീ. പി. വി. അൻവർ		**ശ്രീ. വി. അബ്ദുറഹിമാൻ (ന്യൂനപക്ഷക്ഷേമം, കായികം, വഖഫ്, ഹജ് തീർത്ഥാടന വകുപ്പ് മന്ത്രി)**	
(എ)	വിവിധ വ്യക്തികളുടെയും സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും പേരിലുള്ള ഭൂമികൾ വഖഫ് ചെയ്യുന്നതിനുള്ള നടപടിക്രമങ്ങളെക്കുറിച്ച് വിശദമാക്കാമോ; സ്വത്തുകൾ വഖഫ് ചെയ്യുമ്പോൾ രജിസ്ട്രേഷൻ കരാറിൽ ഉടമസ്ഥതയെ സംബന്ധിച്ച് നിബന്ധനകൾ സൂചിപ്പിക്കുമോ; വിശദമാക്കാമോ;	(എ)	വഖഫ് ആധാരമായി ചമയ്ക്കുന്ന സന്ദർഭങ്ങളിൽ വഖഫ് ചെയ്യാനുദ്ദേശിക്കുന്ന വസ്തു വിവരങ്ങൾ, ഉദ്ദേശ്യ ലക്ഷ്യങ്ങൾ ഏതു വഖഫിന് വേണ്ടി വഖഫ് ചെയ്യുന്നുവെന്നും പരിപാലനം ആര് നടത്തണമെന്നും, എത് വിധത്തിൽ തുടർന്ന് പോകണമെന്നും എന്നീ വിവരങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തി, ടി വസ്തു വഖഫാണെന്ന് വ്യക്തമാക്കി അതത് വഖഫിന്റെ കമ്മിറ്റി ഭാരവാഹി/ മുത്തവല്ലിയുടെ പേരിൽ ആധാരം രജിസ്റ്റർ ചെയ്യേണ്ടതാണ്. വഖഫ് ചെയ്ത വസ്തുവിന്റെ ഉടമസ്ഥാവകാശം വ്യക്തികൾക്കോ, സ്ഥാപനങ്ങൾക്കോ അല്ല. മത വിശ്വാസത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഉടമസ്ഥാവകാശം ദൈവത്തിൽ അർപ്പിതമായി കണക്കാക്കപ്പെടുന്നു. വസ്തുവിന്റെ കൈവശാവകാശം അതാത് വഖ്ഫുകളിലും നിക്ഷിപ്തമാണ്. വഖഫ് ആധാരത്തിൽ പ്രതിപാദിക്കേണ്ട സംഗതികളുടെ വിശദീകരണം അനുബന്ധം 1 ആയി ചേർക്കുന്നു.
(ബി)	2013-ലെ വഖഫ് ഭേദഗതി നിയമപ്രകാരം എ രജിസ്റ്റർ, ബേസിക് ടാക്സ് രജിസ്റ്റർ, കൈവശ രജിസ്റ്റർ, പോക്കുവരവ് രജിസ്റ്റർ തുടങ്ങിയ റവന്യൂ രേഖകളിൽ വഖഫ് ചെയ്ത ഭൂമികളെ വഖഫ് എന്നോ വഖഫ് ഭൂമി എന്നോ രേഖപ്പെടുത്തേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകതയെക്കുറിച്ച് വിശദമാക്കാമോ; കേന്ദ്ര വഖഫ് ബോർഡിൽ നിന്നോ കേന്ദ്ര ന്യൂനപക്ഷ മന്ത്രാലയത്തിൽ നിന്നോ ഇത്തരത്തിൽ നിർദേശം ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടോ; എങ്കിൽ രേഖകളുടെ പകർപ്പ് ലഭ്യമാക്കാമോ;	(ബി)	2013-ലെ വഖഫ് ഭേദഗതി നിയമത്തിലെ 51(1 എ), 104-എ(1)(2) പ്രകാരം വഖഫ് വസ്തു വിൽപ്പന, ദാനം, പണയം, പരസ്പര കൈമാറ്റം എന്നിവ നിരോധിച്ചിട്ടുള്ളതും അത്തരത്തിലുള്ള നടപടികൾ പ്രാരംഭത്തിൽ തന്നെ അസാധുവാകുന്നതുമാണ്. നിയമത്തിന്റെ അജ്ഞത മൂലം ഇത്തരം നടപടികൾ തുടർന്ന് വരുന്നത് ബന്ധപ്പെട്ട അധികൃതരുടെ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ഇത്തരത്തിൽ വഖഫ് ഭൂമിയുടെ അന്യാധീനപ്പെടൽ/കൈയ്യേറ്റം തടയുന്നതിനായി റവന്യൂ രേഖകളിൽ വഖഫ് ചെയ്ത ഭൂമികളെ വഖഫ് എന്നോ, വഖഫ് ഭൂമി എന്നോ രേഖപ്പെടുത്തേണ്ടത് അനിവാര്യമാണ്. കേന്ദ്ര സർക്കാരിന്റെ ന്യൂനപക്ഷ മന്ത്രാലയത്തിന്റെ നിർദ്ദേശപ്രകാരം കേന്ദ്ര വഖ്ഫ് കൗൺസിലിൽ നിന്നും 22-08-2022-ാം തീയതിയിലെ F.No.44(1)/2002-CW(Impl.) നമ്പർ കത്ത് പ്രകാരം

			എല്ലാ വഖഫ് സ്വത്തുക്കളും റവന്യൂ റെക്കോർഡിൽ വഖഫ് എന്ന് രേഖപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുന്നതിനുള്ള നിർദ്ദേശം ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. പ്രസ്തുത നിർദ്ദേശങ്ങളടങ്ങുന്ന രേഖയുടെ പകർപ്പ് അനുബന്ധം 2 ആയി ചേർക്കുന്നു.
(സി)	വഖഫ് ചെയ്ത ഭൂമികളുടെ, വഖഫ് സ്വത്തുക്കളുടെ ഉടമസ്ഥാവകാശവും കൈവശാവകാശവും ക്രയവിക്രയാധികാരവും ആരിലാണ് നിക്ഷിപ്ത മായിട്ടുള്ളതെന്ന് വിശദമാക്കാമോ; വഖഫ് സ്വത്തുക്കളിലെ നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തികൾക്ക് അപേക്ഷ സമർപ്പിക്കേണ്ടത് ആരാണെന്നും ആയതിന് വഖഫ് ബോർഡിന്റെ രേഖാമൂലമുള്ള അനുമതിയും അംഗീകാരവും ആവശ്യമാണോയെന്നും വിശദമാക്കാമോ?	(സി)	വഖഫ് വസ്തുക്കളുടെ ഉടമസ്ഥാവകാശം ദൈവത്തിൽ അർപ്പിതമാണ് എന്ന വിശ്വാസത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ അതിന്റെ കൈവശാവകാശം മാത്രമാണ് വഖഫ് സ്ഥാപനത്തിൽ നിക്ഷിപ്തമായിട്ടുള്ളത്. 2013-ലെ വഖഫ് ഭേദഗതി നിയമത്തിൽ 51 (1 A), 104-എ(1) (2) വകുപ്പുകൾ പ്രകാരം വഖ്ഫ് വസ്തുവിന്റെ വിൽപ്പന, ദാനം, പണയം, പരസ്പര കൈമാറ്റം എന്നിവ നിരോധിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. വഖഫ് ചട്ടം 81, 98 എന്നിവ പ്രകാരം വഖഫിൽ നടക്കുന്ന നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ബന്ധപ്പെട്ട വഖഫ് ഭാരവാഹികൾ വഖഫ് ബോർഡിന്റെ മുൻകൂർ അനുമതി വാങ്ങേണ്ടതാണ്.

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

അനുബന്ധം 1

വഖഫ് ആധാരത്തിൽ പ്രതിപാദിക്കേണ്ട സംഗതികൾ

വഖ്ഫ് ചെയ്യാനുദ്ദേശിക്കുന്ന വസ്തുവിന്റെ വിവരങ്ങൾ, ഉദ്ദേശ്യ ലക്ഷ്യങ്ങൾ ഏതു വഖഫിന് വേണ്ടി വഖഫ് ചെയ്യുന്നുവെന്നും പരിപാലനം ആര് നടത്തണമെന്നും, ഏത് വിധത്തിൽ തുടർന്ന് പോകണമെന്നും എന്നീ വിവരങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തുകയും കൂടാതെ വഖ്ഫ് ആണെന്ന് ആധാരത്തിൽ വ്യക്തമാക്കി പ്രസ്തുത വഖഫിന്റെ കമ്മിറ്റി ഭാരവാഹി/മുത്തവല്ലിയുടെ പേരിൽ ആധാരം രജിസ്റ്റർ ചെയ്തു കൊടുക്കേണ്ടതാണ്. വഖ്ഫ് ചെയ്യുന്ന വസ്തു നിലവിൽ വാഖിഫിന്റെ കൈവശമുള്ളതാണെന്ന് പ്രതിപാദിക്കേണ്ടതും വഖ്ഫ് സംബന്ധമായ എല്ലാ നിയമങ്ങളും ടി ആധാരത്തിനും ബാധകമാക്കാവുന്നതാണെന്ന് രേഖപ്പെടുത്താവുന്നതുമാണ്. മേപ്പടി വസ്തു എന്നെന്നും വഖ്ഫായി കൈമാറ്റം ചെയ്യാതെ നിലനിർത്തണമെന്നും വഖ്ഫ് ആധാരത്തിൽ പരാമർശിക്കേണ്ടതാണ്. വഖ്ഫ് ആധാരത്തിലെ പട്ടികയിൽ വിവരിക്കുന്ന വഹകൾ യാതൊരു വിധമായ അന്യാധീനങ്ങളിലും അർത്ഥ ബാദ്ധ്യതകളിലും, കോർട്ട് ജപ്തി, ജാമ്യം, പണയം സഹകരണ സംഘങ്ങളിലുള്ള ബാദ്ധ്യകകൾ മുതലായ തടങ്ങളുകളിലും, റവന്യൂ റിക്കവറി, ലാൻഡ് അസൈന്റ്മെന്റ്, ലാന്റ് അകിസിഷൻ തുടങ്ങിയ നടപടികളിലും, വസ്തു വിൽപ്പന കരാറുകളിലും ഉൾപ്പെടുകയോ ഉൾപ്പെടുത്തുകയോ ചെയ്തിട്ടില്ലായെന്നും പട്ടികവഹകൾ സർക്കാർ പുറമ്പോക്കിലോ പട്ടിക ജാതി പട്ടിക വർഗ്ഗക്കാർക്ക് പതിച്ച് പട്ടയം കൊടുത്ത വസ്തുവിലോ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടില്ലായെന്നും കേരള ഭൂപരിഷ്കരണ നിയവ്യവസ്ഥാനുസരണം കൈവശം വെക്കാവുന്ന പരിധിയിൽ കവിഞ്ഞ ഭൂമി നമ്മുടെ കൈവശത്തിലോ ഉടമസ്ഥയിലോ ഇല്ലാത്തതാണെന്നും പട്ടിക വഹകൾ ലാന്റ് സീലിംഗ് കേസുകളിൽ ഒന്നും തന്നെ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടില്ലായെന്നും വഖ്ഫ് ആധാരത്തിൽ എഴുതി ചേർക്കാവുന്നതാണ്.

അനുബന്ധം 2

I/5867145/2023

KERALA STATE WAQF BOARD
23 AUG 2022
ERNAKULAM, KOCHI-682

आज़ादी का अमृत महोत्सव

CENTRAL WAQF COUNCIL

(Ministry of Minority Affairs, Government of India)

Telephone No.011-29562146, 47
Fax: 011-29562137
Website: www.centralwaqfcouncil.gov.in
E-mail: secycwc.wakf@nic.in
F. No. 44(1)/2002- CWC (Impl.)

स्वच्छ भारत
एक कदम स्वच्छता की ओर

Central Waqf Bhawan
P-13 & 14, PushpVihar,
Sector -6, Saket,
Opposite Family Court,
New Delhi – 110017
Dated: 22.08.2022

To,
All Chief Executive Officers,
State/UT Waqf Boards

4928

Subject: **Request for direction to State Waqf Boards, Revenue Departments and other concerned Authorities to record waqf properties as Waqfs in the Revenue Records.**

Madam/Sir,

This has reference to letters D.O. No. 2/6/2021-Waqf-MoMA dated 21.12.2021 and D.O. No. 13/2/2021-Waqf dated 21.02.2022 issued by the Ministry of Minority Affairs, Govt. of India, New Delhi. The Ministry has desired for suitable direction of State Governments to Waqf Boards, Revenue Departments/Officials and District Minority Welfare Officers etc. for making efforts that all the waqf properties in States/UTs are recorded as Waqfs in the Revenue Records.

2. It is requested to look into the issue and expedite the same along with Revenue or Minority Welfare Office in the light of the aforesaid instruction of the Ministry.

Copy attached.

Yours faithfully,

(Md. Shadan Zeb Khan)
Secretary

Copy to:

1. **All Principal Secretaries,**
   Minority Welfare Department,
   State/UT Government.

2. **Deputy Secretary,** (Waqf Division)
   Ministry of Minority Affairs,
   Govt. of India, New Delhi - 110017
   Mail: waqf-mma@gov.in

S. NO.	STATE/UT GOVT. AND WAQF BOARD
1	ANDAMAN AND NICOBAR
2	ANDHRA PRADESH
3	ASSAM
4	BIHAR (SHIA)
5	BIHAR (SUNNI)
6	CHANDIGARH
7	CHHATTISGARH
8	DADRA NAGAR & HAVELI
9	DELHI
10	GUJARAT
11	HARYANA
12	HIMACHAL PRADESH
13	JAMMU & KASHMIR
14	JHARKHAND
15	KARNATAKA
16	KERALA
17	LAKSHADWEEP
18	MADHYA PRADESH
19	MAHARASHTRA
20	MANIPUR
21	MEGHALAYA
22	ODISHA
23	PUDUCHERRY
24	PUNJAB
25	RAJASTHAN
26	TAMIL NADU
27	TELANGANA
28	TRIPURA
29	UTTAR PRADESH (SHIA)
30	UTTAR PRADESH (SUNNI)
31	UTTARAKHAND
32	WEST BENGAL

I/5867145/202

श्रीनिवास दंडा, आई.आर.एस.
संयुक्त सचिव
Srinivas Danda, I.R.S.
Joint Secretary

Tele : +91-11-24364280
E-mail : srinivas.danda@gov.in

सत्यमेव जयते

आज़ादी का अमृत महोत्सव

भारत सरकार
Government of India
अल्पसंख्यक कार्य मंत्रालय
Ministry of Minority Affairs
11वाँ तल, पं दीनदयाल अंत्योदय भवन
11th Floor Pt. Deendayal Antyodaya Bhawan
सी.जी.ओ. काम्पलैक्स, लोधी रोड, नई दिल्ली-110003
C.G.O. Complex, Lodhi Road, , New Delhi-110003

DO.No.13/2/2021-Waqf

Dated the 21st February, 2022

Dear

I am writing this to draw your kind attention on the following important issues relating to the waqf properties which have come to the notice of this Ministry:

i. Various waqf properties have been illegally sold in collusion with the officials of revenue department, Muttawalli & land grabbers;
ii. Most of the waqf properties have not been registered as "waqf" in the revenues records;
iii. Muttawalli in collusion with the officials of revenue department have registered such waqf properties in their name and become the owner of waqf properties.

2. In the above context, you are kindly requested to look into the matter and issues necessary directions to the State Waqf Boards, Revenue Departments and other concerned authorities to make efforts that all the waqf properties in your State must be recorded as a "waqf" in the revenue records. A detailed letter has already been sent to you earlier on the subject (copy enclosed).

With regards,

Yours sincerely,

(Srinivas Danda)

All Principal Secretaries,
Minority Welfare Department,
State/UT Governments

Copy to:

1. PPS to Secretary (MA)- for kind information.
2. Secretary, (Central Waqf Council)- for necessary action.

श्रीनिवास दंडा, आई.आर.एस.
संयुक्त सचिव
Srinivas Danda, I.R.S.
Joint Secretary

Tele : +91-11-24364280
E-mail : srinivas.danda@gov.in

I/5867145/2023

सत्यमेव जयते

आज़ादी का अमृत महोत्सव

भारत सरकार
Government of India
अल्पसंख्यक कार्य मंत्रालय
Ministry of Minority Affairs
11वाँ तल, पं दीनदयाल अंत्योदय भवन
11th Floor Pt. Deendayal Antyodaya Bhawan
सी.जी.ओ. काम्पलैक्स, लोधी रोड, नई दिल्ली-110003
C.G.O. Complex, Lodhi Road, , New Delhi-110003

DO No.2/6/2021-Waqf-MoMA

Dear

Dated 21st December, 2021

As you are aware, this Ministry implements Qaumi Waqf Board Taraqqiati Scheme (QWBTS) through the Central Waqf Council, a statutory body of the Ministry. One of the major components of the scheme is GIS/GPS mapping of Waqf properties to prevent encroachment of Waqf properties. GIS mapping of all the waqf properties in various States are continuing and are on ongoing process. During the recent video conferencing held with State Governments, Waqf Boards and various Agencies who are doing the work of GIS mapping of waqf properties, it emerged that there are challenges/issues in identifying waqf properties for proper GIS mapping work as well as monitoring the ongoing work. Many of the waqf properties are not being recorded in Revenue records as waqf properties and this needs to be done on priority. Considering the facts and circumstances, it is desirable that the District Minority Welfare Officer and representative of revenue officials get associated with the process closely. This will help in further enabling the process of GIS mapping of waqf properties in a seamless and expeditious manner and to ensure that waqf properties are registered as "waqf" in Revenue records as well.

Hence, you are kindly requested to issue suitable directions to District Minority Welfare Officers, concerned local Revenue Officials and State Waqf Boards to co-operate, work together to achieve the desired objectives for proper implementation of the scheme.

With regards,

Yours sincerely,
-sd/-
(Srinivas Danda)

All Principal Secretaries/Secretaries,
Minority Welfare Departments,
State/UT Governments (as per list attached)

Copy to:

1. Secretary (MA)- for kind information
2. Secretary, Central Waqf Council, New Delhi- for necessary action

(Srinivas Danda)